

DÉLVIDÉK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.

Versecz és vidéke magyar nyelvterjesztő egyesületének hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz, laktanya-utca 1054. szám — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés. A szerkesztőség számára a levelek és egyéb írásbeli közlemények különben özv. Kirchnerné felvétel és rendelés irodájában (az Andrássy-sétány és iskola-utca sarkán levő Kádics-féle házban) is átvetetnek.
Előfizetési díj: Negyedévre 1 frt. 25 kr. — Félévre 2 frt. 50 kr. — Egész évre 5 frt.

Egyes szám ára 10 kr.

Felolós szerkesztő: **Perjéssy Lajos.**

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomda Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések, hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: A hirdetésekért járó díj legutóbbiban számítottak. — Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr. — A nyílt térben egy sor 10 kr. — A hirdetésekot kérjük pénteken délig beküldeni.

X. évfolyam

Vasárnap 1901. évi július 7-én.

27 szám.

V. Ny. O. Sz.

Vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetsége.

A magyar vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetsége Győrött megalakult. Az ország különböző részéből jöttek össze a nyomdatulajdonosok, hogy sorsukat megbeszéljék, sérelmeiket feltárják, és érdekeik képviseletére állandó szervezetet alakítsanak.

A vidéki nyomdatulajdonosok tiszteletreméltó és kitartó előkelő harcossai jelentek meg Győrött. A kongresszus lefolyása komoly és egyszerű volt, határozataik becses anyagot nyújtanak a most már megalakult országos szövetség további munkálataihoz.

A kongresszus tagjai szombaton d. u. és este érkeztek Győrbe. Este a sétatéri sörösarnokban voltak együtt, reggel 8 órakor pedig már munkára gyülekeztek a városházán.

Szombat délután és vasárnap a berlini „Thypograph“ gyár által a Pannonia-nyomdában elhelyezett szedőgépet keresték föl a kongresszisták, de az érdekes gépnek a győri előkelő társaságból is számos vendégei voltak. A gép meglepte az összes látogatókat. A gép irásnál gyorsabban kiszedi a sorokat, azokat egy pillanat alatt meg is önti, és a betűtartó kosár visszahajtásával, a mi nem vesz igénybe egy fél másodpercet, már megint minden betű a helyén, szedésre készen áll. A gépről Christian, a gyár képviselője és Strausz, a gyár magyar szerelője adtak felvilágosításokat, de alig győzték, akkora volt az érdeklődés.

A kongresszus lefolyásáról szóló tudósítást alantabb közöljük.

A kongresszus egyhangú lelkesedéssel fogadta el, hogy első szavát az ipari érdekek főszószólójához, Hegedüs Sándor miniszterhez intézi, a mi a következő távirattal történt:

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter. Budapest.

Magyarország vidéki nyomdászai Győrben országos tanácskozásra összegyülekezvén, Nagyméltóságodat tiszteletteljes bizalommal üdvözlök, és felkérlek ügyük kegyes támogatására. Szávay elnök, Rummy titkár.

Hegedüs Sándor miniszter a következő táviratot intézte Szávay Gyula szövetségi elnökhöz:

A vidéki nyomdászok szíves üdvözlétéért hálás köszönetet mond, s munkájukat érdeklődő figyelemmel kíséri

Hegedüs.

A kongresszust délután 1 órakor a „Fehér hajó“-ban társasbéd követte, külön

kell kiemelnünk, hogy régen volt olyan szerény feltételű és kintinó bankett, mint a nyomdatulajdonosoké.

A társas ebéd.

Kellemes és kedves betejezése volt a délelőtti kongresszusnak a Fehér Hajóban tartott társas ebéd. A jó cigányzene mellett egymást érték a humoros és hangulatos felköszöntők, mik derült hangulatban tartották a társaságot.

Szávay Gyula, mint az országos szövetség elnöke, lelkes beszéd kíséretében üríti poharát Zechmeister Károly polgármesterre, mint a nyomdászok mintaképére, kinek Győr felvirágoztatása terén hervadhatatlan érdemei vannak. Zechmeister K. kir. tan. polgármester a világ legnagyobb zsarnokaira, a szabad eszme elnyomóira, a nemes gondolatok lenyomóira, szent érzelmek befektetőire mond köszöntőt.

Nagy Sándor (Pécs), Szávay Gyulát köszönteti fel; körülbelül ezeket mondván:

Rövid időre kérem szíves figyelmüket, mert oly férfi erényeit fogom méltatni, kit jól ismer ezen illusztris társaság minden tagja, és ismer az egész ország, mert kiváló tehetségei, lankadatlan szorgalma és bámulatos sokoldalú tevékenysége révén mindig az elsők között látjuk ott, a hol a közügyek érdeke bástyára hívja a magyar ipar és kereskedelem előharcosát.

Felköszöntöm őt, mint minden, a kereskedelem és ipar helyzetének megjavítását célzó mozgalom előharcosát és az igaz szónak bátor apostolát, a ki mikor a közérdek hívja sorompóba, „ott hagy papot, lapot és lantot“ és messze hallható hangon követeli meg azt, a mi megjár a magyar ipar és kereskedelemnek. Tiszta szívből kívánom, hogy jó csillagzata, a „gönczöl szekere“ tántoríthatatlanul vezérelje életutjain előre és mindig feljebb, hogy még tehetőségének teljes erejébe eljusson azon helyre, mely őt megilleti, mert szent meggyőződés az, hogy ha az ország ügyeit intéző férfiak sorai között Szávay Gyulát fognak ülni, akkor a polgárság érdekei kellőképpen lesznek képviselve.

Forster (Miskolc) a két héttel ezelőtti Miskolcon tartott népiünnepély legünnepeltebb költőjét a „Tűz“ szerzőjét, Szávayt és az egyik alelnököt, Lángot üdvözlö. Láng Szávayra, Engel a fáradhatatlan pontos és buzgó titkárra Rummyra, Szávay a szedőkre, Pogány Mihály a hölgyekre, Molnár Engelre, Knerr az alapítókra mondanak hangulatos köszöntőket.

A délutáni és esti vonatokkal hazautaztak a Győrött megalakult szövetség tagjai.

A vidéki nyomdászok orsz. kongresszusa.

Győr, 1901 jun. 30.

Megnyitás, alakulás.

Szávay Gyula Győr város polgárainak tanácskozó termében, úgy is mint a polgárság egyik szerény képviselője, úgy is mint az előkészítő-bizottság elnöke, a legszívélyesebben üdvözlö a megjelenteket, egy régi tisztos ipárnak az ország minden részéből összejött képviselőit, kiket e falak rokonságot tartó érzéssel ölelnek körül. Elmultak ugyan azok az idők, mikor a kongresszusoktól csodákat vártak, de hiszi, hogy a mai tanácskozás még sem lesz eredménytelen. Semmiféle erő el nem vész pusztán, hatása megnyilatkozik most vagy később, egy iparág képviselőinek országos kórusa ha hangot ad, ez a hang nem hangozhatik el a pusztában, utat kell találnia az intézkedő vezetényezők lelkiismeretéhez. Ismerteti a kongresszus előtörténetét s indítványt tesz a tanácskozási rendre nézve. Ezzel az előkészítő-bizottság tevékenységét befejezettnak tartja, a kongresszus alelnökül javaslatba hozza Forster Rezső (Miskolc), alelnökül Engel Lajos (Szeged) és Láng József (Nagyvárad), vezető jegyzőül az előkészítő munkák pennáját Rummy Sándor szerkesztőt, jegyzőül Breitfeld (Szombathely), Kirchner Ernő (Versecz) nyomdatulajdonosokat. Felkéri egyetemesmód Rummy Sándort, közölje az előkészítés adatait.

A kongresszus az előterjesztést egyhangulag elfogadja s ekként a kongresszusi tisztikar így alakult meg:

Elnökök: Szávay Gyula és Forster Rezső.

Alelnökök: Engel Lajos és Láng József.

Vezető jegyző: Rummy Sándor.

Jegyzők: Breitfeld Rezső és Kirchner Ernő.

Rummy Sándor, az előkészítő-bizottság titkára, ismerteti a kongresszus előzményeit. Molnár Mór, szegszárdi nyomdatulajdonos kereste meg a győri nyomdatulajdonosokat, hogy dunántúli értekezletet szervezzenek s e kerületi szövetség évről-évre megújulna. A győri nyomdatulajdonosok abban a meggyőződésben, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok szervekedésének elérkezett a legfőbb ideje, a felhívásnak készséggel engedtek és mert úgy vélték, hogy a szervekedés csak országos keretben lehet hatályos, nem dunántúli, hanem országos kongresszusi előkészítésének munkálatait vállalták magukra. A kibocsátott felhívásra 110 nyomdatulajdonos jelentette be csatlakozását és a kik a megjelenésben akadályozva voltak, azok is közölték, hogy a szövetségbe belépnek. Ez a szám első kongresszusra elég szép eredmény, s ha a megalakítandó szövetség vezetősége kitartással dolgozik, a kongresszusi határozatok érvényesítésén és azon, hogy az időközben felmerülő szakiparági kérdések megoldassanak, a mai szám a legközelebbi közgyűlésig bizonyosan megkésztetődik. Bejelenti továbbá, hogy az előkészítő-bizottság vasuti kedvezményért folyamodott, a kedvezmény-igazolványok csak tegnap érkeztek meg, felkéri a kongresszus tagjait, hogy az igazolványokat küldjék vissza a győri bizottságnak, hogy az ideutazás díjkülönbözetének visszatérítéseért folyamodhassanak. Bejelenti, hogy az előkészítő-bizottság a nyomdákkel összeköttetésben álló gyárakat a szövetség támogatására felkérte, a mai napig alapítótagokul jelentkeztek:

Első magyar papír-ipar részvénytársaság, Fischer és Mika betűöntőde, Rust J. H. betűöntőde, Papirgyár r.-t. Zágráb, Fuchs Ignác Bécs, Kurzweil János és társa Bpest, Königstein test. Bécs, Anger József és fia Bécs, Gleitschmann E. T., Schmiedt Bécs, Typograph Berlin, Kohn Ignác jun. Bécs, Felber Gyula Theresienthal. Rendes tagokul jelentkeztek: Szél Arnold Bécs, Rónai Frigyes a Leykam-Josefthal magyarországi vidéki képviselője Budapest.

Kéri, hogy a kongresszus a jelentést vegye tudomásul és már most mondja ki, hogy a jövőben beszerzéseivel figyelemmel lesz azokra a czékekre, a melyek a szövetség felhívását megszigorítják és a szövetségi tagok megrendeléseit támogatásukkal viszonyozzák.

A kongresszus az előterjesztést egyhangúlag elfogadja.

F o r s t e r Rezső: Mélyen tisztelt uraim! Kedves szaktársak! Azon meglepő jóakaratok, bizalmuk, melynek következtében engemet a jelen nyomdász-kongresszus egyik elnökévé választottak a legmélyebb hálára kötelez, de arra is, hogy önöknek ezen megtisztelő tettet odaadó buzgalom és tölem telhető értelmes kötelességtudással háláljam meg. Ezt aligha tehetem másképpen, mint az által, hogy a meddig önök körében, e diszes teremben a magyar nyomdászok érdekeit tárgyaljuk, annak minden egyes mozzanatát éber figyelemmel kísérjem és ott a hol kell, a határozatok érvényre jutását elősegítem. Mert igen jól tudják, önök, tisztelt kartársak ezen összejövetelünkre fontos, vitális érdekek készítették arra, hogy szavunkat is fel-emeljük azon bajok és sérelmek ellen, melyek a magyar nyomdászok helyzetét válságossá tették. Fel is emeljük tehát szavunkat batrai, és kérjük, sőt ha kell követeljük, azon igazainkat, melyeket meg kell nyernünk, ha azt nem akarjuk, hogy a magyar állam legmostohabb gyermekeinek tekintessünk, mi, kik minden államhatalom legerősebb, a társadalom legszámottevőbb iparososztálya vagyunk, mert tagadhatlan tény, hogy a sajtó és nyomdafesték erősebb támaszai minden kormányoknak, mint a leggyorsabb tüzelő puska. Igenis, és mert ezt tudjuk és erőnkön és önbizalmunkat érezzük, nyugodtan és reményteljesen nézünk a jövő elé, mely számunkra meg fogja teremni azon gyümölcsöket, melyek becsületes munkánk után megilletnek. Ép ezért legyenek bizalommal és kezdjük meg a tanácskozásunkat, azon higgadsággal, és öntudatra való tárgyalagossággal, mely a magyar nyomdászok folényéről, műveltségéről és erkölcsi erejéről tanuságot fog tenni. Számunk nem nagy, de elég arra, hogy az ország minden vidéke képviselve lévén, visszhangra találjanak itt kimondandó határozataink minden oldalon. Midőn önöket itt, e diszes teremben szivemből üdvözlöm, szerencsém van a nyomdászok győri kongresszusát ezennel megnyitni.

A tisztességtelen verseny ellen.

K n e r r Izidor a tisztességtelen konkurrenzia ellen adott elő javaslatot. A nyomdaipar szövvényes versenyfogásait feltárta.

Mint hogy indítványa összetalalkozott Nagy Sándoréval, a kongresszus a kettőt összefoglalva tárgyalta.

Nagy Sándor nyomban előterjesztette az indítványt, jól indokolva, a következőkben: Mondja ki a kongresszus, vagy az esetleg megalkult országos szövetség, hogy küldöttség menesztessék a kereskedelmi miniszteriumhoz, ki felkérendő, hogy egy pötrendeletben a nyomdatermékek „az irodalmi és művészeti becsü munkák kivételével“ a törvény rendelkezése alá visszahelyeztessenek, honnét a rendelet által vétettek ki, hogy ezáltal a vidéki nyomdászipar, az említett nagyipar, nyomasztó versenyétől megszabadulva, ismét egészséges és szilárd alapon tovább fejlődhessek.

S z á v a y Gyula igazat ad a Nagy Sándor által előadottnak. Soha jobban kapóra nem jött úgy, mint ezen fontos kérdésnek a mai kongresszus. Mindenesetre szükséges, hogy a kongresszus küldöttségileg adja elő panaszát a miniszternek, de belevonni kívánja az ipari érdekek hivatott organumait, a kamarákat. Ily irányban kiegészíti a két indítványt.

A kongresszus egyhangúlag lelkesedéssel elfogadja Szávay Gyula indítványát.

Somló Manó, Molnár Mór szolgálták még felvilágosításokkal a fontos ügyről.

Reformok, impressium, képesítés.

F o r s t e r Rezső a következő indítványt terjeszti elő: Tekintettel arra, hogy sok olyan vidéki nyomda van, a hol a tanoncok száma

határtalan és néhol — mint Miskolczon is — egy selejtes segéd mellett tizennégy tanonc dolgozik, és így ezek a kellő kiképzetésben nem részesülvén, ha abból a nyomdából kikerülnek, tudatlanok, kenyerüket megkeresni képtelenek, és csak a proletárismust gyarapítják, — e mellett a tisztességes versenyt mellőzve az olcsó, és selejtes munka mellett óriási kárt tesznek a szolid és lelkiismeretes nyomdászoknak, indítványozom: „keressék meg a magas kormány, hogy rendelet által utasítsa az iparhatóságokat, ezen visszaélés beszüntetésére, és minden nyomdatulajdonos arra köteleztessék, hogy egy segédre több mint két tanoncot ne alkalmazhasson.“ Továbbá indítványozom: hogy a könyvkötők, papirkereskedők és könyvárusok, kik a közönségtől nyomdai munkát elvállalnak és azt a lehető legolcsóbb árak mellett nyomdászoknál készíttetik, és arra saját firmájukat ranyomtatják, ezen üzelmektől eltiltassanak, illetve arra szoríttassanak, hogy minden nyomtatványra az illető nyomda impressiuma, és nem a megrendelő nyomassék. Az egész országban elterjedt ezen szokásos visszaélés és megkárosítása a nyomdászoknak nevezett üzletágak tulajdonosai által még más tekintetben is korlátozandó, illetve végkép eltiltandó, még pedig először, mert a más firma alatt dolgoztatók kibujnak az adófizetés kötelezettsége alól, akár mily mértékben veszik is igénybe a nyomdászok munkáját; másodszor kibujnak az eshetőleges felelőség alól, sőt az illető köteles példányok beszolgáltatása körüli ellenőrzést is illuzióriussá teszi. Ha az állam nem támogatná kérelmünket és nem tiltaná meg a nevezett nyomdával nem bíró üzlettulajdonosoknak firmájuk használatát, indítványozom, hogy a kiterjedtebb mozgalom indíttassék arra nézve, hogy az összes magyarországi nyomdászok szolidáris kötelezettséget vállaljanak, hogy könyvkötőknek, papirkereskedőknek és könyvárusoknak kizárólagosan csakis a kiállító nyomda czégével készítenek nyomtatványokat és így a közönség félrevezetésére és a nyomdászok megkárosítására irányuló idegen firma nyomását megtagadják.

A kongresszus az előterjesztést Németi Ármán, Engel Lajos, Nagy Sándor, Ruzicska, Romy Sándor, Szávay Gyula hozzászólása után egyhangúlag elfogadja.

Romy Sándor a nyomdaiparnak képesítéshez kötése ügyében indítványozza, hogy a kongresszus a budapesti és pozsonyi felterjesztésekhez hozzájárulva, a képesítéshez kötetést külön felterjesztésben kérje.

A kongresszus a javaslatot egyhangúlag elfogadja.

A nyomdaipar a törvényekben.

S z á v a y Gyula: A nyomdák a törvényekben meglehető mostoha és különös elbánásban részesülnek. Maga az 1848. XVIII. t.-cz. mely a sajtóról a bilincseket leveszi, ugyane bilincseket a nyomdákra rakja. A 37. § kaucziót követel s ez még ma sincs világosan eltörölve, a 13. § a nyomdákat teszi felelőske utolsó fokon a sajtóvétségért. Általában a nyomdákat afféle titkos nemzeti bűntölgatóknak és bankóhamisításban gyanús vállalatoknak itélték s ma is „olyan feltételes szabadságban“ álló tisztességes vállalatnak tartják, a melyek felett ok nélkül hatalmaskodik város, megye, ügyész s nevéseges aprólékoságokkal zaklatják őket. Az 1897-es törvények végre behozták a robotot újra, de csak a nyomdák ellen. Az állam a különféle gyűjteményei számára vásárol mindent, állatot, gépet, régi pénzt képet stb., de a könyvvásárlás terén példát mutat a közönségnek, könyvet nem vásárol a gyűjteményeibe, azt robotba szed a nyomdászoktól.

Humoros példakkal illusztrálja, hogy mily komikus komolysággal zaklatják a nyomdákat a köteles példányokat ellenőrző hatóságok, végül a következő határozati javaslatokat terjeszti a kongresszus elé:

1. Mint hogy az 1848. XVIII. t.-cz. 37. §-a, az 1880. XXXVII. t.-cz. 7 §-ának rendelkezéséhez képest a törvénygyűjteményekben, mint érvényben maradt § említtetik, s mint hogy az 1884 évi 48.184 számú kereskedelmi miniszteri rendelet burkolt szövegezése e hivatkozásba vett § szintén érvényben állónak sejtetik, mint hogy végre a törvényes rendelkezéseken el nem igazodó közigazgatási hatóságok és a királyi ügyészség az idézett 37 §-ban foglalt állítólagos kauczió-kötelezettséget folyton bolygatják:

a vidéki nyomdászok országos gyűlése kéri az 1848 évi XVIII. t.-cz. 37 §-ának világosan kifejezett eltörlését.

2. Mint hogy a nyomda, mint technikai iparvállalat teljesen ártatlan abban, hogy írásműveikben a szerzők esetleg törvénybe ütköző cselekedeteket követnek el, — mint hogy arra való jogi és bölcséleti személyzetet, mely a szerzők műveinek ily szempontból való megbírást végezhetné, a nyomdák nem rendelkezhetnek, — mint hogy semmiféle más iparág sem felelős azért, a mit technikai gyártmányaival mások elkövetnek:

a vidéki nyomdászok országos gyűlése kéri az 1848 évi XVIII. t.-cz. 13. §-ának eltörlését. (E szakasz így szól: „Sajtóvétségért büntetetik a szerző; ha ez nem tudatnék a kiadó; ha az sem tudatnék: a nyomda vagy metszede tulajdonosa.“)

3. Mint hogy az eljáró hatóságok az 1848 évi XVIII. t.-cz. 41. §-ának a nyomdai impressiumokra vonatkozó észszerű rendelkezését indokolatlan bürokratikus túlzásaikkal helyenként már-már komikussá teszik, s evvel szemben a külföldről beözönlő impressium nélküli nyomtatványok a törvény tilalma alól kibúvnak:

a vidéki nyomdászok országos gyűlése kéri az 1848 évi XVIII. 41. §-ának tüzetesebb körülírását.

4. Mint hogy az 1897. évi XXXV. és XLI. törvényeknek a nyomdai kötelespéldányok benyújtására vonatkozó része a nyomdákra káros, maga a törvény végrehajtási eljárása pedig föltöbblet zaklató, mint hogy ily törvényesen konstituált anyagi megadótatások és ellenőrzésnek egy mas iparág sincs alávetve:

a vidéki nyomdászok országos gyűlése kéri az 1897. évi XXXV. és XLI. t.-cz. revíziójával a nyomtatvány-robot megszüntetését, a nyomdáknak a nyújtott munkakért való kártalanítását, a köteles példányoknak csakis a hírlapokra, könyvekre tudományos irodalmi vagy művészeti eleművekre való korlátozását és szakférfiak meghallgatásával az egész eljárás egyszerűsítését.

A kongresszus Angermayer, Kirchner Ernő felszólalása után egyhangúlag éljenzéssel elfogadta a javaslatokat.

Egységes munkaárszabály.

Á r v a y Sándor terjesztette elő a munkaárszabály fontos kérdését, végül indítványozta:

az országos kongresszus a megalkotandó „vidéki nyomdatulajdonosok országos szövetsége“ igazgatótanácsának figyelmébe ajánlja, hogy a községi, városi, megyei, társulati stb. hivatalos nyomtatványokra megállapítandó egységes ár eszméjével foglalkozzék és ha kivihetőnek találja, az illető vidék szakembereinek meghallgatásával egységes árakat állapítson meg. Gondoskodjék egyszerűségről arról is, hogy az egységes ár ellen vétő szövetségi tagokkal cselekedetük helytelen voltát erkölcsileg és anyagilag éreztesse.

A kongresszus egyhangúlag magáévá tette a javaslatot.

A nyomtatvány-központosítás ellen.

R o m y Sándor előadja, hogy az állami nyomtatványokat Budapesten állítják elő és onnan küldik a raktárnyomtatványokat a vidéki hivataloknak. Így sok ezer korona jogos megrendeléstől eszik a vidéki nyomdaipar. Javasolja, hogy a végrehajtó-bizottság miniszteri tárczákként jelölje meg a kérelmeket és azok orvoslását küldöttség útján feliratilag kérelmezze.

A kongresszus egyhangú helyesléssel elfogadta az indítványt.

Makulatura-gyártás.

K n e r r Izidor a makulatura-gyártás megszüntetésére adott figyelemreméltó indítványt. Törvényekkel lepik meg a nyomdaipart, e meglepetés eredménye, hogy drága nyomtatványkészletek raktáron maradnak.

A kongresszus az előterjesztést magáévá tette.

A sajtó és a könyvnyomtatás.

M o l n á r Mór javasolja, hogy kérje föl a kongresszus a magyar sajtót, hogy könyvek megjelenésekor azok technikai értékét is bírálja, mert eddigelé az az sem fővárosi, sem a vidéki sajtó nem foglalkozott.

P o g a n y Mihály szállalt fel itt és úgy mond bár partolja az indítványt, mégis nem hagyhatja szó nélkül ama szemrehányást, hogy a sajtó a nyomdatermékek bíralatával nem

Folytatás a mellékletben.

Melléklet a „Délvidék“ július hó 7-én megjelent 27-ik számához.

Folytatás a főlapból.

foglalkozik. A fővárosi sajtó kevésbé ugyan, de a vidéki sajtó annál többé és igenis eléggé foglalkozik a nyomdatermékek bírálatával. A szemrehányás mint tárgytalan, tehát elesik.

A javaslatához ilyen értelemben hozzájárultak.

Láng József koronázta be a kongresszus munkálatait gondosan elkészített alapszabálytervezetével, a mely alapon már az országos szövetség megalakult. Indítványozta:

1. Mondja ki a vidéki nyomdatulajdonosok országos gyűlése, hogy a vidéki nyomdatulajdonosok érdekeinek előmozdítására állandó képviselésére országos szövetséget alakít: az előterjesztett alapszabálytervezetet elfogadja, és jóváhagyás végett a miniszteriumhoz fölterjeszteni határozza.

2. Az alapszabálytervezetben megállapított tisztikart és igazgató-választmányt azonnal megválasztja, a szövetség szervezésével és ideiglenes vezetésével, valamint a mai országos határozatainak végrehajtásával megbizza.

Szávay Gyula elfogadásra ajánlja a tervezetet, de a beirattási díj mellőzésével.

A kongresszus ezen módosításával egyhangulag elfogadta az alapszabályokat és azok elkészítéséért Láng Józsefnek éljenzéssel köszönetet szavazott.

Következett a szövetség első tisztikarának megalakítása.

V. Ny. O. Sz.

Láng József csupán az elnökségre tesz előterjesztést. Az országos nyomdatulajdonosainak a szövetségbe helyezett tervei és reményei megvalósulása érdekében olyan férfit óhajtana megnyerni az elnökségre, a ki szellemi kiválóságával, előkelő összeköttetésekkel, lelkes agilitásával a bevezetés legkritikusabb idejében állana a szövetség élére. Ilyen férfi az ország legkitünőbb kamarájának országos hírvé titkára, Szávay Gyula

Szávay Gyula szakembert óhajtana választani és Forstert ajánlja.

Ismételt kérésre Szávay Gyula az elnökséget azon feltétel alatt, hogy társelnöke Forster lesz, elvállalja.

Elnök Szávay Gyula, társelnök Forster Rezső.

Aelnök Láng József és Werfer K.

Titkár Rumy Sándor.

Pénztáros Raab Béla.

Ellenőr Nitsmann József.

Választmányi rendes tagok: Angermayer Károly (Pozsony), Árvay Sándor (Győr), Engel Lajos (Szeged), Fischel Lajos (Nagy-Kanizsa), Hoffmann Sándor (Debreczen), Kner Izidor (Gyoma), Mayer Rezső (Nagybecskerek), Molnár Mór (Szeged), Nagy Sándor (Pécs).

Póttagok König Ferencz (Eger), Preisach Győző (Pozsony), Romwalter Alfréd (Sopron).

Számvizsgáló rendes tagok Breittfeld Dezső (Szombathely), Keresztessy István (Debreczen), Kirchner Ernő (Versecz).

Póttagok Bertalanffy József (Szombathely), Somló Manó (Dunaföldvár).

A kongresszus jegyzőkönyvi köszönetet szavazott az előkészítő-bizottságnak.

A délvidéki tanítók közgyűlése.

A délmagyarországi Tanítóegylet XXXV. évi közgyűlése szerdán kezdődött meg. A tanítóegyletnek multjában nevezetes az az idő, mikor hazafias küzdelem után ez az egyesület német tanácskozási nyelvére magyarra változtatta át. Schenk Jakab elnök lendületes beszéde után a budapesti önkéntes mentőegyesületnek kiküldöttje tartott előadást az összegyűlt tanítóegyletnek. Ez az előadás a kultuszminiszternek ama legújabb rendeletén alapszik, a mely szerint a miniszterium költségén a nagyobb tanító-egyleti gyűlések helyére mindig leutazik a mentőegyesület egy-egy tagja, hogy országszerte terjedjen az életmentés hasznos tudománya.

Az elnöki beszéd után sorra következtek az üdvözlések. Elsősorban a vallás és közoktatásügyi miniszter képviselője: Sebesztha Károly temesmegyei tanfelügyelő üdvözölte a közgyűlést. Majd a szomszédos vármegyék tanító-egyesületei és ezt megelőzőleg Detta városnak, mint a vendéglátó községnek képviselője szólott a tanítóegyletnek.

Az éljenzésekkel fogadott üdvözlések után következett a közgyűlés első tárgya ezen a címen: A tanító, mint köztisztviselő. Előadó Dold István.

Dold István nagybecskereki tanító fejtegeti, hogy a kormány intézkedései révén a tanítóegylet anyagi erői mindinkább rendeződnek, azonban a tanítóegyletnek erkölcsi és társadalmi pozíciója mindinkább támogatásra szorul. A következő tetteket ajánlja elfogadásra:

1. Buzdítsa az egyesület a kebelében levő fiatal tanítókat s intézzen felhívást a preparandiák ifjúságához, hogy a tanítói tekintély emelése céljából el ne mulasszák a katonaságnál önkéntesi jogukat igénybe venni.

2. Szükségesnek tartják az iskolaszéki intézmény hatáskörének oly irányu megváltoztatását, mint a hogy azt nemrég az állami iskolai gondnokságokkal megcselekedték. Ennek híjával a tanító szakmájának munkáját laikusok bírálják felül, s már e miatt is vész a tanító tekintélye.

3. Felkéri a hazai törvényhatóságokat, hogy a mint az állami tanítók rendes kinevezési okiratot kapnak, úgy a községek tisztii oklevelet nyerjenek, díjlevél helyett.

4. Ugyancsak felkéri a törvényhatóságokat, hogy az iskola védelmére alkotott tórtalmegyei szabályrendeletet országszerte elfogadják.

5. Megkeresik fölöttes hatóságukat, hogy nemcsak elvi döntés alakjában, hanem mielőbbi rendeleti uton s majdan határozott törvény értelmében minősítsék a tanítót közhivatalnoknak.

A helyesléssel fogadott előadás után Móricz Julia kereszturi állami iskolai tanító nő tartott szép előadást a leánynevelésről.

Majd Lukács Ferencz temesvári tanító a tanulók havi osztályzatáról értekezett.

Az eddigi gyakorlat szerint — ugymond a felolvasó — az egyes tantárgyakból elsajátított tudás mennyiségét szokás érdemjegyekkel honorálni, mi a népiskola előbb jelzett hivatásával homlok-egyenest ellenkezik, összetévesztvén az eszközt a céllal. A tudás nem öncél, hanem csak eszköz a léleknek rugalmassága és hajlékonysága elérésére. Ezeknek különböző fokait, — a mi tulajdonképpen fődolog — nem osztályozzuk, mert nem osztályozhatjuk, nem állván oly mérték rendelkezésünkre, melylyel a léleknek rugalmasságát, hajlékonyságát mérhetnők. Azért már Maine de Birau „mélyen sajnálta, hogy nincsen igazi psychométerünk, melylyel ne a szerzett tudományt mérjük, hanem a léleknek egészségét és erejét.”

Az osztályozás didaktikai hiba: a) a figyelmet szétforgácsolja. Mig ugyanis egyesek felelnek, a többiek téltenségre vannak kárhóztatva, mivel ezen idő alatt a nevelőoktatás szünetel is. Ennek az osztályozási rendszernek logikus következménye már az — rossz szokás könnyen válik természeté — hogy a gyermek csak addig figyel, mig számít, hogy a felelés sora nemsokára reá kerül. b) Zavarja a rendet és lazítja a fegyelmet. Mig ugyanis a tanító a nyert feleletek után a kalkulustokat írja be, a tanulóereget nem tarthatja szemmel, mely idő alatt — legyen az bármely kevés idő is — a gyermek foglalkozási ösztönének engedve, másutt keres szórakozást.

A következő határozati javaslatot terjeszti elő a szerző:

„Mondja ki az egyesület, hogy:

1. A népiskolai tanulók havi osztályozását és értesítő kibocsátását fölöslegesnek és hibásnak tartja.

2. Miután a kitünő és jeles érdemjegy közt alig van különbség, azonkívül a középiskola sem használja már, a kitünő kiküszöbölendő.

3. Az általános osztályzat elavult, tehát elhagyandó.

4. Közbenjár a miniszternél az egyesület, hogy a népiskola az értesítő kibocsátásának kötelezettsége alól felmentessék és helyébe az időszaki értesítő lépjen.

5. Hozzájárulás céljából felkérendők a többi tanítóegyletek.”

A közgyűlési tárgyalást hosszabb vita után másnapra halasztották.

Délben lakoma volt, mely után a tanítók kikocsiztak Topolyára gróf Karátsonyi Jenő rizstermelő telepére. Este műkedvelői előadás volt, a tanítók temesvári konviktusa javára.

NAPI HIREK

Személyi hir. Herczeg Ferencz országgyűlési képviselőnk e hó 3-án városunkba érkezett és több ideig itt fog időzni.

Eljegyzés. Néhai Szávics Gábor nyugd. őrnagy leányát — Irma kisasszonyt — eljegyezte Stepanescu József, százados a Lugoson államaszó 21-ik sz. tüzérezredben. A sok üdvözlethez a miénket is csatoljuk!

Eljegyzés. Hercz Fülöp károlyfalvi szalámigyáros leányát — Hedvig kisasszonyt — eljegyezte Fritz Gusztáv bécsi kereskedő. Sok szerencsét!

Uj óvónő. Argény Matild úrhölgy az óvónői vizsgát Nagyváradon kitünő eredménnyel tette le. Gratulálunk!

Kinevezés. A temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság Dreszl József verseczi m. kir. díjtalan adógyakornokot a buziási m. kir. adóhivatalhoz segélydíjas gyakornokká nevezte ki.

Haláleset. Ilj. Seiberth Antal drauhofi (Kranichsfeld mellett) földbirtokos neje, szül. Schmidt Mária élete 39. évében rövid szenvedés után e hó 1-jén elhunyt. Béke hamvaira!

Köszönő levél a kereskedelemügyi miniszterhez. A mint már jelentettük, elhatározta a verseczi járási ipar- és mezőgazdasági kiállítás végrehajtó bizottsága, hogy ő nagyméltóságához Hegedüs Sándor keresk. miniszterhez a megszavazott állami segélyért köszönő levelet intézzen. E levelet közöljük egész terjedelmében:

Nagyméltóságú Hegedüs Sándor v. b. t. t. m. kir. kereskedelemügyi miniszter úrnak.

Kegyelmes Urunk!

Nagyméltóságod a Verseczen 1902. évben tartandó és bajsai Zákó Milán verseczi főispán védnöksége alatt álló helyi és járási ipar- és mezőgazdasági kiállítás céljaira 10.458. szám alatt 10.000 korona államsegélyt méltóztatott kiutalványozni.

E kegyességével és jóindulatával újabb bizonyosságát adta Excellenciád ama atyai gondoskodásának, melylyel hazánk ipari, kereskedelmi, gazdasági és kulturális fejlődése és előmozdítása iránt viseltetik.

Nemcsak a kiállítás megtartását tette ezzel lehetővé Nagyméltóságod, hanem szinte biztosította is így a kiállítás sikerét. Mert mig egyrészt ez az anyagi támogatás a kiállításnak úgyszólván alapját rakta meg, másrésztől kiszámíthatatlan erkölcsi súlyt adott, de egyszers mint buzdítást és ösztönzést arra, hogy szívvel lélekkel szolgáljuk városunk és a verseczi járás fontos és nagyjelentőségű érdekeit, a melyek e kiállításához is fűződnek.

A Nagyméltóságod adományában rejelő nagylelkű támogatás azonban serkentésül fog szolgálni arra is, hogy minden tekintetben és minden irányban megfeleljünk ama nemes intencióknak, mik Nagyméltóságodat ügyünk felkarolásában vezérelték.

Kitűzött céljaink immár nem ismeretlenek Nagyméltóságod előtt. Bemutatni óhajtjuk hosszú, fáradságos évek eredményeit ipari és gazdasági termékekben.

Legjobb tudásunkkal és bűzgó fáradhatatlan tevékenységgel fogjuk szolgálni a kiállítás ügyét, a mely hivatva van arra, hogy iparosainknak, kereskedőinknek és gazdáinknak újabb erőt adjon városunk és járásunk felvirágzásáért és fellendítéséért küzdeni, de egyszers mind buzdításul szolgáljon nekik is a további munkában. Szem előtt tartjuk mindenkör azt, hogy a midőn a város és járás iránt tartozó köteleességeinket teljesítjük, a hazának is szolgálatot teszünk és e vidék anyagi jólétének emelésével a haza jólétét is előmozdítjuk.

E hazafias törekvésünkben kaptunk újabb erős impulzust Nagyméltóságod kegyes adománya által, a mely — ismétljük — egyedül tette lehetővé a kiállítás rendezését.

Mindezek után biztosítjuk Nagyméltóságodat őszinte igaz hálánkról és kérjük, fogadja tőlünk kegyesen forró köszönetünket nagylelkű adományozásáért és közvetlenül tapasztalt meleg jóindulatáért, de kérjük egyben, méltóztassék szives jóakarátát meleg érdeklődését és nagybecsű erkölcsi támogatását továbbra is fenntartani kiállításunk iránt, melylyel hisszük és reméljük hogy dicsőségszerzőnk városunknak, a verseczi járásnak és gazdasági előhaladásunknak hasznos szolgálatot teszünk.

Hálánk és őszinte köszönetünk ismétlése mellett vagyunk Nagyméltóságodnak alázatos szolgálói

A kiállítási bizottság nevében:

(következnek az aláírások.)

Szerkesztőnk Perjessy Lajos tanár üdülésre Feketehegyre utazott, távolléte alatt felelős szerkesztő e lap kiadója Kirchner Ernő.

Közigazgatási bizottsági ülés szombaton e hó 13-án méltóságos Zákó Milán főispán elnöksége alatt tartatik.

Törvényhatósági közgyűlés. Városunk legközelebbi törvényhatósági közgyűlése e hó 15-én, hétfőn tartatik.

Tűzoltóságunk zászlószentelésének évfordulóját vasárnap f. hó 14-én ünnepli, mely alkalmából 11 órakor kivonul a róm. kath. templomba isteni tiszteletra. Délután a Zoffmann-féle »jégpinceben« nyári mulatságot rendez, melyhez vendégeket szívesen lát.

A verseczi áll. főreáliskola 1900-1901 évi értesítőjét összeállította Dékány Lajos tanár, igazgató-helyettes. Tartalmából kivonatilag közöljük a következőket: Perjessy Lajos főreáliskolai tanár külön cikkben emlékezik meg boldogemlékü Buday József igazgatóról. Takács Gyula tanár értekezik Voss J. H. munkásságáról, különösen annak idylljéről; ezt követi az iskolaév története, ebből megtudjuk, hogy a tanév a beiratások után szeptember 4-én nyílt meg, akadály nélkül folyt az év végéig. Május első felében volt a VIII. oszt. tanulónak osztályvizsgálata, melyet az osztály mind a 13 tanulója eredménnyel kiállott; május második felében voltak az érettségi írásbeli vizsgálatok, s június 11 és 12-én Dr. Beke Manó budapesti egyetemi tanár elnöksége alatt a szóbeli érettségi vizsgálatok. Az írásbeli vizsgálatokon egy tanuló megbukott, csak egy év múlva tehet újra vizsgálatot, a szóbeli vizsgálatot 2 jeles, 3 jó, 6 kielégítő eredménnyel végezte, 2 tanuló pedig egy-egy tantárgyból szeptember hóban teendő javító vizsgálatra utasított. A statisztikai adatokból megtudjuk, hogy a tanév folyamán beiratkozott 383 rendes és 3 magántanuló, az év végéig maradt 267. vallásra nézve volt: rom. kath. 122; gör. hath. 2. gör. kel. 85. reform. 4. ág. ev. 7; izraelita. 47. — Nemzetiségre nézve 68. magyar, 121. német, 73. szerb és 6. román. — Lakóhelyét illetőleg 223 verseczi és 44 vidéki. — Ezek közül a vizsgálatot sikerrel kiállotta 207; megbukott 60 és pedig egy tantárgyból 23; két tárgyból 10; több tárgyból 27; betegség miatt vizsgálatlan maradt 3 tanuló, a kik aug. végén pótvizsgálatot tesznek. Magaviseletből 167 jó; 96 szabályszerű s egy kevésbé szabályszerű. A tanuló ifjúság hazafias és kegyeletos érzelmeinek ápolása, nemkülönben előadóképességük gyakorlása céljából az intézet több nyilvános iskolai ünnepélyt rendezett. Hosszu időre emlékezetes ünnepélye volt az intézetnek az, melyet az ifjúsági zászlónak felszentelése alkalmából rendezett a tanári testület. Versecz város nemeskeblű közönségének adakozásából gyűlt össze az 1070 korona, a zászlóelőállítás költsége. Zászlóanya volt kultuszminiszterünk nemes gondolkodásu neje, nagyméltóságú Wlassics Gyuláné szül. Csengeri Etelka, ki elfoglaltsága miatt nem jöhethén nagynevű írónk és orsz. gyűl. képviselőnk, Herczeg Ferencnek édes anyját, Báthory Elekné ő Nagyságát kérte fel helyettesül, ki ennek elvállalásával s nemes tisztelettel szerzetreméltó teljesítésével iskolánkat a legnagyobb hála kötelezte. Junius 29-én volt az intézet záróünnepélye, ezen alkalmossal osztották ki a jutalmakat is: 21 tanuló kapott könyveket, ezeken kívül többen kaptak pénzbeli jutalmat; majd testi ügyességükért ezüst, bronzérmeket, s oklevelet. A segítő egyesület téli ruhával 24 tanulót, könyvekkel 57 tanulót segélyezett, s három tanuló helyett tandíjat fizetett. Végül az igazgatóság Versecz közönségének áldozatkészségeért a tanári kar és tanuló ifjúság nevében mély hálafejezi ki.

A községi polgári leányiskola értesítője. Ez iskolának igazgatósága egy vaskos füzethen tudatja a lefolyt 1900/1901-iki tanévet. Elején ismerteti a »Kereszt diadala« ünnepi díszelőadásnak szövegét. Adatokat közöl az iskolai év történetéből. Közvetései tisztelendő Ambrus Arthur hittanár beszédét, melyet az 1900. november 5-iki zászlószentelési ünnepély alkalmá-

val tartott. Továbbá érdekes kimutatást közöl az ez évben elkészített kézimunkákról. Az újonnan beszerzett taneszközök jegyzékéből és a könyvtár gyarapításából látható, hogy úgy a taneszközök mint a könyvtár is az utolsó évben nem csekély mértékben szaporodott. Az intézetnél összesen 17 tanerő működik, ezek között 7 tisztelendő nővér, a többiek világi tanítók, tanítónők és a különböző felekezetek hitoktatói. Beiratkozott összesen 195 tanítvány, és pedig az első osztályba 62, a másodikba 59, a harmadikba 47 és a negyedik osztályba 29 növendék. Ezek közül 166 helybeli. A szülőket érdeklő az értesítőben foglalt rend- és fegyelmi szabályok. A beiratkozások az új iskolaévre aug. hó utolsó 3 napjában eszközöltetnek.

Délmagyarországi tanítógyűlés Verseczen. A Verseczen jövő évben tartandó kiállítás végrehajtó bizottsága a délmagyarországi tanító egyesület elnökségéhez azon kéréssel fordult hogy a kiállítás alkalmával jövő évi közgyűlését Verseczen tartsa. A délmagyarországi tanítóegyesület választmánya múlt hétfőn Dettán tartott gyűlésében egyhangúlag elhatározta, hogy a jövő évi tanítógyűlést augusztus hó 21. 22. 23-án Verseczen tarssa.

Villanyos mizéria. Általános panasz, különösen üzletkörökben, hogy künn a villanytelegen későn gyűjtik meg a mécses. Szegény üzletemberek! mikor a nagy hőség miatt egész nap ügyis hiába várják a vevőket és ha egy este felé mégis véletlenül betoppan, ott csúriks csavarják azt a drágán fizetett masinát, nem bírnak abból egy kis fényt kiereszokolni. Villanyteletünk vezetését komolyan figyelmeztetjük, hogy sőtétben nem lehet ám dolgozni.

Beiratkozások. A beiratkozások a jövő tanévre a helybeli állami főreáliskolánknál e hó 5-ig eszközölhetők. Ez alkalmossal az utolsó évi bizonyítvány, keresztlevél és oltási bizonyítvány előmutatandó.

Az aratás vidékünkön általánosan megkezdődött. A terméskilátások nemhogy javultak, hanem részben inkább romlottak. A kalászkok a tavalyinál úgy minőségileg mint mennyiségileg gyengébbek, s a terméseredmény közepes.

A városi museum az iskolai szünidőben zárva marad.

A városi nyilvános könyvtár (Fehértemplomi út 20. sz.) az iskolai szünidőben csak minden csütörtökön d. u. 3—4 óráig áll nyitva a közönség számára.

Honvéde. Holnap e hó 8-án az esti vonattal érkezik városunkba a Szegeden állomásozó honvédenekar. Kedden a Garai-féle kerthelyiségben, szerdán a honvédlaktanya előtt és csütörtökön a városligetben fog játszani.

A rikliánerek ma este 8 órakor a Glückmann-féle teremben az egészség ápolása érdekében előadást rendeznek, melyet a mindig ifjú 80 éves feisztrici Szimoni apa tart. Megbeszélés tárgya leend: »Az idegesség keletkezése és legyőzése«. A »Königsb. Allg. Ztg.« a következőket írja: A hire ezen gyógytudósnak, melyhez leginkább a minden nyelvre átfordított könyve »Igy öregszene« járult, elterjedt az egész világban, s a mi városunkba is eljutott. Nem csoda, hogy a polytechnikus egyesület terme, hozzávéve a mellékhelyiségeket is, nem volt elég tágas, hogy mind a belépni óhajtoknak helyet adhatott volna. Szimoni meglehetősen kicsiny, középső termetű, korszakállal és tömött hajjal, mely a 79 éve daczára még mindig nem feltűnően ősz, úgy hogy 10 évvel fiatalabbnak tetszik. Ezt még megerősíti előadásának kellemes vidám módja. Ez öreg úrnak, — ki odahaza rövid, térdig érő nadrágban, egy vékony ing és alsó ruha nélkül jár — legnagyobb passiója télen mezitláb hóban a havasokat megjárni s a mellett éjszakákat így alva a szabadban tölteni. Velős előadásai, melyek Abraham a Santa Clara székhirdetőihez hasonlítanak — minden várakozást felülmúlnak. Ő maga előadásait veszekedésnek nevezi és a mint azok érthetőség tekintetében semmi kívánni valót nem hagynak, úgy sok humorral is vannak fűszerezve bár néha-néha beszéd közt egy velősebb mondása is kisiklik, ez Simoni apának megengedtetik, mert csak neki szabad hallgatóival »igy« beszélni, a nélkül, hogy nemtetszéstől tartania kellene. Holnap hétfőn megbeszélés tárgya: »Hogyan lesz és marad az ember egészséges«.

Városunk építészeti bizottsága e hó 4-é tartott gyűlésén a következőket tárgyalta: 1. Csatornázás és üvegfal a honvédlaktanya tisztj pavillonjában. (A bizottság elhatározta, hogy az üvegfalat a legelősebb ajánlattevő Fertig Jakab által megveszítetesse. A csatornázási munkálatokat saját munkásainak □ méterenkint adja ki.) 2. Új ajtók a Hahn-féle üzlethelyiségben. (A bizottság az ajtók újonnan készítését ajánlja s ezen munka Kesanszki legelősebb ajánlattevőnek kiadandó.) 3. Az Urbáni árok szabályozása. (Elhatározatott, hogy egy 6 tagu bizottság az urbáni árok megtekintése végett kiküldendő, hogy azt állapítsa meg, mily módon szabályoztassék hogy ez árokmenti birtokosok árviz veszélynek kitéve ne legyenek.) 4. A t.-kutasai úton lévő óvoda bekerítése. (Fenti bizottság ez óvoda bekerítése végett is kiküldendő, melynek határozata alapján a pályázat kiirandó.) 5. Hidjavítás a nagy rét-úton. (A bizottság indítványozza, hogy e hid (Hoffmann-féle tanya mellett) miután dűlőfélben van, alaposan javíttassék.) 6. Bizottsági szemle az ez évben szükséges közevetjavítások és újkövezések céljából. (A bizottság ajánlja, hogy a székház, háromszög-utca, a t.-kutasai és fehértemplomi út a városi kövezők által helyreigazittassék.)

Felülfizetések. Az érettségit tett ifjak által rendezett mulatság alkalmával következő felülfizetések eszközöltettek: Beösze Gyula honvéd ezredes 8 Kr. Lászlóffy László apát-plébános 3 Kr. Kovacsics Gusztáv járásbíró 3 Kr. Platz Antal 2 Kr. Florian György 1 Kr.

Iparosaink dalárdájának károlyfalvi kirándulása alkalmával rendezett hangverseny Péter és Pál napján igen jól sikerült, a menyében az összes kiadások levonása után a szegény iskolásgyermek javára 90 korona tiszta jövedelem maradt. A szereplők általában tetszésben részesültek. Különösen kiemelendő »Dalra«, »Gottes schöne Welt«, továbbá »Ein Viertelstündchen Lieutenant« vagy »Offiziersbursche und Heirathsvermittler«, mely a közönséget leginkább mulattatta. Az ottani vendéglős neje Stuxné úrnő zongorán kísérte az egyes darabokat s így őt is jogosan illeti a dicséret.

A szállodák, vendégfogadók és az iparos szállóiból bejelentett idegenek részletes kimutatása 1901. év I. felére.

1. Glückmann testvérek »Alexandrovits« szállodája	988
2. Garai testvérek »Milleker« szállodája	538
3. »Baross« szálloda	154
4. Wessel Adolf pályaudvari szállodája	101
5. Jakabffy Árpád »Páris« szállodája	10
6. Hemberger vendégfogadója	31
7. »Naphoz« címzett vendéglő	120
8. »Két pisztolyhoz« címzett vendéglő	49
9. Iparossegédek beszállója a vízi-útczában	344
Összesen	2335

Ezek közül foglalkozásra nézve:

1. Kereskedelmi utazó volt	1085
2. Önálló kereskedő	361
3. Ügyvéd, orvos, orsz. képviselő, mérnök, hivatalnok, tanár, tanító, művész, katonatiszt, lelkész, iparos, földbirtokos stb	889
Összesen	2335

Honosságra nézve:

1. Magyar alattvaló	1437
2. Osztrák	533
3. Csehországi	100
4. Szerbiai	80
5. Németországi	130
6. Romániai	12
7. Olaszországi	12
8. Bajorországi	14
9. Bulgáriai	9
10. Franciaországi	2
11. Amerikai	3
12. Palesztinai	1
13. Svájci	1
14. Törökországi	1
Összesen	2335

Mulatság. Vasárnap e hó 7-én a Garai testvérek kerti helyiségében közkívánatra a kedvelt »szerpentin dobálás« rendeztetik.

Kirándulás az erdőbe. Az iparosok szövetsége a múlt vasárnap kirándulást rendezett az erdőnkbe a »Bonnáztérre«, mely ugyan kevésbé volt látogatva, de azért e társaság késő estig jól mulatott az lsten szabad ege alatt.

Nyári multság. A »magyarors. munkás rokkant és nyugdíj egyesület« helybeli fiókja ma tartja meg a Zoffmann-féle jégpinczében nyári multságát. Szórakozás és multságról bőven gondoskodva lesz. Lesz verseny-tekejáték, melyen igen szép értékes tárgyak nyerhetők.

Tűzesetek. Itt az aratás ideje, s már is többször kongtják a tűzvész jelző harangot. Mult vasárnap hajnalban a Csükurmálában egy ház kigyuladt, mely állítólag felgyújtott. E hó 2-án a szerb szénaraktárban tűz támadt, melyben Czangrics M. szénásbogyója leégett. A mult szerdán délelőtt 11 órakor a szerb temető-utcában Pavkov F. házának teteje meggyuladt. Délután a szemből épületnek teteje gyuladt ki. A kivonult tűzoltóság mind a négy esetben lokalizálta a romboló elemet.

Mádi Kovács György temetése. Nagy gyászompával temették a meghalt tábornokot Pakson, a családi sírboltjánál. A végtisztességre eljött a tolnai ulánus ezred három diszszáda, s a komáromi 12-esek nagy küldöttsége. A hadtestparancsnokságot Rohoney altábornagy képviselte. A király kabinetirodája ezt a táviratot küldte Kovács Jánosnak, az elhunyt testvérének:

Ó császári és királyi apostoli felsége nagyságodnak és mádi Kovács György elhunyt tábornagnak valamennyi családtagjának legkegyelmesebb és legmelegebb részvételt fejezi ki a sokszor kipróbált tábornok elhunytán. Legfelsőbb parancsra. Bolfrass tábornagnak.

A temetési szertartást nagy egyházi segédlettel, a beteg Császka György kalocsai érsek helyett Spiesz János pécsi kanonok végezte. Óriási embertömeg zárandokolt a temetésre. A környékből és a fővárosból is nemesak a rokonság és ismerősök jelentek meg, hanem nagy tömege mindazoknak, kik életben tisztelték és szerették a zseniális hadvezért.

Tizkoronás bankók. Mióta a becsület papir forintos kiérdemült a forgalomból, az új államjegyek közül csak a húszkoronás piros bankót bocsátották közközre, míg ellenben az öt forintos nem pótolták eddig új bankópénzzel. De most már készülnek az új tizkoronás bankójegyek, a melyeket az Osztrák-Magyar-Bank — a mint azt a főtanács az elmúlt egyik ülésén elhatározta — szeptember hó 2-án fog kiadni. Akkor az ötös bankó kivonul a forgalomból.

Meghosszabbított előmunkálati engedély. A kereskedelemügyi miniszter Gerubel Jenő oraviczai lakos által Oraviczáról kiágazólag Brostyán, Greovácz, Marzsina, Varadia, Kakova, Komoristye és Laczunás községek érintésével a magyar délkeleti h. é. vasut nagy zsámi állomásig vezetendő gőzmozdonyú helyi érdekű vasútvonalra az 1898. évben megadott előmunkálati engedély érvényét további egy év tartamára meghosszabbította.

A gőzgépezelt s kazánfűtők vizsgálata a Temesvártól szervezett bizottság által f. évi július hó 20-án reggeli 8 órakor kezdve a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartani.

Az amerikai emberirtó hőség. Minden eddigi fogalmunkon túltesz az a rettenetes hőség, a mely Észak-Amerika városaiban már az emberek közül szedi áldozatait. Husz-negyven-hatvan halottat jelentenek egyes városokból, New-Yorkban százával halnak meg az emberek a kiket a pokoli hőségre vitt a másvilágra. Az utcák aszfaltburkolata megolvadt, a kocsi-utakon a lovak hullái hevernek. Egy újságró egy utcában huszonhárom elhullott lovat számolt meg. Egy New-Yorki távirat a következőket jelenti: New-Yorkban esütörtökön volt legnagyobb a forróság. Manhattanban és Brooklynban éjfél után 3 óráig hatvankét halálet történt. Sok gyár és üzlet megszüntette a munkát. A kórházak mind zsúfolva vannak. A mult éjszakát körülbelül tizenkilencezer ember a szabadban töltötte. Az eddigi jelentések szerint az utolsó huszonnégy óra alatt Filadelfiában huszonnégy és Pittsburgban negyven ember halt meg napszúrásban. Egy másik new-yorki távirat azt jelenti: A tropikus hőség még most sem szűnt meg. Ilyen hőséget harmincegy év óta nem tapasztaltak, arra pedig egy általában nem emlékeznek, hogy a tikkasztóan forró napok szakadatlan láncolata következtek egymás után. Esütörtökön az utcán megolvadt az aszfaltburkolat, s a kocsi kereke belesüppedt. A hőség irtózatosan sok kárt tett az emberéletben. Magában New-Yorkban esütörtökön száznegy ember halt meg napszúrásban. Ugyan-

ily hírek jönnek Chicagóból, Filadelfiából, Washingtonból és más nagy városokból. Az üzleti élet egészen megakadt. New-York utcái üresek, elhagyottak, a közúti vasúti forgalmat egészen megszüntették. A lóhullák százával hevernek az utcán. A bíróságok a tárgyalásokat kénytelenek felfüggeszteni. A büntetőtörvényszék egy tárgyalásán az esküdtek elnöke halva rogyott össze. Némely bíróságon a bírák ingujban tárgyalnak. Egy esküvőn a vőlegény s a nászvendégek ingujban jelentek meg. A veszedelem vége még beláthatatlan. A meteorológusok azt mondják, hogy ez a tropikus hőség valószínűleg még három hétig fog tartani. New-Yorkban esütörtökön ugyan erős zivatar volt, de esőpet se hűtötte le a levegőt. New-Yorki hírek szerint esütörtökön 327 embert ért napszúrás és közülök 225 meghalt. A kórházak mind telve vannak. Ötszáznál több ló pusztult el az utcákon s hullájuk egész nap szanaszét hevert, mert nem győzték eltakarítani.

Mármároszigeti szerencsétlenség. Nagy szerencsétlenség történt esütörtökön Mármárosziget közelében. A szakadatlan esőzések következtében a Magyar Királyi Államvasutak mármárosziget-körösmezői vonalán hegycsuszamlás volt, mely nagy katasztrófát okozott. Esütörtökön egy főmérnök felügyeletével hatvan munkás dolgozott Borkut és Körösmező közt, hogy a síneket borító kötömeget eltakarítsák. Eközben a munka színhelye mellett levő sziklából egy nagy darab lezuhant és ráesett a munkásokra. Nyolcz ember a sziklák alá került, a honnan csak hosszabb idő után tudták menteni. Ketten belehaltak sebeikbe, nyolczan súlyosan sebesültek.

Párbaj egy szál vonóra. A n.-beeskereki Mojsze Milán zenekarának egy küldöttsége következő kihívás számba menő »Nyilt levél« közlésére kéri föl a »Torontál« szerkesztőségét.

Veress Toni urnak és nemzeti zenekarának Helyben.

Messze idegenből jöttél ide a zenekaroddal, hogy elhódítsd tőlünk a mi imádott nagybecskereki közönségünk szeretetét; zenekarunk vénei a nagybecskereki közönség véneivel öregedtek meg, az ifjaink az idevaló ifjúsággal nőttek fel, ismerjük hát az egész társaság szívét lelkét, hiszen mindig ahhoz szólnunk ha muzsikálunk s most ezt a közönséget akarjátok tőlünk elszerezni — ha képes vagy rá, bármint fájjon is — ám legyen! Nyilvánosan felhívlak, hogy álljunk ki esütörtökön este a »Rózsza szálloda«-ban a zenekarunkkal a t.-ez. közönség elé. Játsszunk felváltva magyar nótát, táncdarabokat, operanyitányokat, operette-egyvelegeket, azután álljon ki a zenekarinktól a két primás és játsszanak azok szólót, nem bánjuk, ha egy-egy kvartett is megmérkőzik egymással és azután itéljen a mi imádott közönségünk, melyik a jobb primás, melyik a jobb banda, melyiket szereti jobban, mi ezt tudni óhajtjuk s kérjük a közönséget, hogy a mérkőzésre megjelenjen szíveskedjék, Te pedig híres debreczeni Veress Toni! ki fogsz állani, ha nem jössz úgy így is győztünk. Várunk!

Nagybecskerek, 1901. július 3.

Mojsze Milán és zenekara.

A délm. tanítók konviktusa. Olvasóink előtt ismeretes, hogy a délmagyarországi tanítók már néhány év óta középiskolába járó gyermekek részére konviktust akarnak felállítani. A beérkezett ajánlatok közül Temesvár és Szeged voltak a legkedvezőbbek. A Dettán megtartott közgyűlés többsége Temesvár mellett döntött, s így a délmagyarországi tanítók konviktusa ez idén szeptember 1-én Temesvárról fog megnyitni. A beérkezett folyamodók közül felvetett 28 tanító és 6 községi jegyzőnek a gyermeke. A konviktus ügyét az egylet nagyon tapintatosan csak a jegyzői karral együtt ohajtja megoldani.

Uj személydíjazás életbeléptetése a verseczkubini h. é. vasuton. Ezen vasuton f. évi aug. hó 1-én új személydíjzabás lép életbe, mely a menetdíjak tekintetében csak azon változást tartalmazza, hogy azok koronaértékben vannak kitüntetve. Az új díjzabás, melylyel az 1897 évi márczius hó 1-én életbe lépett díjzabás érvényen kívül helyeztetik, a magy. kir. államvasutak díjzabás-elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. szám.) 20 fillérért kapható.

A palacsinta és a tisztibőjt. Ki hitte volna eddig, hogy három palacsintában megvan az ármányos képesség, hogy valakit méltatlanná

tegyen a tiszt kard hordozására? Pedig megessett ez a dolog Nagyváradon, a honnan így jelentik a furcsa történetet az »Esti Ujság«-nak. Az itt állomásozó 37-ik gyalogezred egyik önkéntesét őrségre küldötték a minap. Az őrszobában, a hol a fiatal katona egyedül unatkozott, három palacsintát hagyott valaki egy cseréptányéron. A hosszas várakozás közben megéhezett az őrtálló önkéntes és gondolkodás nélkül megette a három palacsintát. Az elfogyasztott tészta tulajdonosa csakhamar visszatért, hogy megkeresse ott felejtett elemőzsiáját, és természetesen az önkéntesen követelte. Az önkéntes mosolyogva mondta, hogy a palacsintákat ő ette meg és kijelentette, hogy szívesen megfizeti az árát háromszorosan is. A palacsinták tulajdonosa, a ki különben oláh parasztleány, dühösen utasította vissza a pénzt, és följelentette az önkéntest a századparancsnoknál. A századparancsnok tragikusan fogta föl a dolgot, és az ügyet katonai bíróság elé terjesztette. A bíróság gyorsan itélt a furcsa ügyben és súlyos büntetést szabott a fiatal emberre: eltiltotta a további tisztképzéstől, a mi azt jelenti, hogy nem érdemes a tiszt kardbójtra, egy év helyett két évig fog szolgálni, és ez idő alatt a legszigorubb bánásmódban lesz része. Az ítéletről sokat beszélnek a katonai körökben.

Közlegnek a választások, országszerte teljes erővel megindultak a választási mozgalmak, melyek ez alkalommal különösen felébrezték a közönség figyelmét, mert úgy látszik, hogy ezek a választások döntő erővel fognak bírni hazánk jólétére. Magyarország gazdasági önállósága immár megszűnt, a függetlenségi párt lobogójára irt pusztító jelszó lenni, s maga a kormány párt sem zárkozhatik el többé ridegen az eszme igazsága elől. Ennek az eszmének az igazságáért küzd három évtized óta az Egyetértés s ma, mikor az igazság diadalmasan utat tör magának mindenütt, kétszeres értékkel bírnak az Egyetértés hiteles és részletes tudósításai e választási mozgalmakról, melyek gyorsaságra és részletességre nézve felülmúlnak minden más e nemű vállalkozást. Iparunknak és kereskedelmünknek s általában gazdasági életünknek évek óta tartó pangása is kiváló gondját képezi az Egyetértésnek, mely évtizedes hagyományai alapján, most különös figyelmet szentel ennek a kérdésnek s a bajok orvoslása érdekében figyelemre méltó cikksorozatot kezdett. Az Egyetértés nagynevű vezére: Eötvös Károly most közli e lapban »Gróf Károlyi Gábor följegyzései« című szenzációs művét az ő ismert remek stílusában. Nemesak az egész magyar, de a külföldi sajtó is páratlan lelkesedéssel fogadja Eötvös Károly műveit és olyan elragadtatással foglalkoznak munkáival, hogy ezeket már ma a kötetek megjelenése előtt megismerni, a legnagyobb mértékben ajánlható. Az Egyetértés tartalma is méltó marad a lap régi hagyományaihoz. Tudósításai gyorsak, megbízhatók és részletesek. Tartalma élvezetes és változatos, és kiterjed mindenre, a mi az olvasóra nézve csak érdeklél birhat. A ki igazán jó lapot akar olvasni, az fizessen elő az Egyetértésre, melnek előfizetési ára 1/4 évre 10 kor. Mutatványszámával szívesen szolgál a kiadóhivatal, Budapest, IV. Papnövelde-utca 8.

Felelős szerkesztő:

Kirchner Ernő.

Szerkesztői üzenet.

Köszív. Beküldött kinyitott vettük, ime közöljük. Eddigélé még rossz hatást nem idézett elő.

Sz . . . Vettük, s átdolgozva a »szomszéd« szerkesztőségnek átadtuk. Mult héten jelent meg.

Nyilttér

Egy verseczi széphez.

Kedves lányka mit irjak Önnek,
Ezen ép most gondolkozom.
Soraim szivemből jönnek,
Hizelgő frázissal nem untatom.
Bár kegyedet nem ismerem,
De lelkem az jól ismeri;
Mert ha kegyed jó életem
Szemem örömkönnnyel teli,
Nálam a boldogság a jövő titka,
A reménység az félig boldogit,
Szerencsémnek lehetnék én ma a kovácsa,
Ütném a vasat míg az csak megit.

Köszív,

PINCZÉR
EGY ÜVEG
KRONDORFIT!

Borhoz legjobb!
Kitűnő asztalvíz és
NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Foulard-Selyem,

ruhák és blousokra 65 krajcártól frt. 3-65-ig nemkülönben fekete, fehér és színes selyem 65 krajcártól frt. 14-65-ig méterenként portó és vámmentesen házhoz szállítva. Minták postafordultával küldetnek. Schweizba kétszeres portó. Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet

Verseczen

(özégtulajdonos Kirchner Ernő)

ajánlja magát minden a szakmájába vágó munka jutányos, izléses és gyors kivitelére.

5809. szám — 1901.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy Versecz város területén természetben leszolgálandó közmunka illetve előfogatozási kötelezettségnek pénzbeli megváltásához szükséges kules Versecz város törvényhatósági bizottságának f. é. június hó 28 tartott közgyűlésében 110 jkvi./5890 ikt./901 sz. a. hozott határozatával megállapítván a hivatkozott közgyűlési határozat 30 nap alatt vagyis f. évi július hó 7-től kezdve f. é. augusztus hó 5-éig bezárólag a vár. adóhivatalnál közszemlére kitétetik, jogában állván minden adózónak, azt a hivatalos órák alatt betekinteni és esetleges felelőszését a fenti határidőn belül a városi tanácsnál írásban beadni.

Verseczen, 1901. évi július hó 4-én.

Seemayer

kir. tanácsos polgármester.

Üzlet átvétel.

Alólirott tudatom a n. é. közönséggel, hogy a

„Szarvas“ kávéház és sörcsarnokot

megvettem és azt a mai kor igényeihez képest átalakítva, **hétfőn 1901. évi július hó 8-án megnyitom.** Ugy tiszta hamisítatlan italok, mint jó szigorúan rituális ételek, valamint figyelmes kiszolgálás által arra fogok törekedni, hogy a t. vendégeimet minden tekintetben kielégítek.

Midőn irányomba tanusított eddigi jó indulataikért szíves köszönetemet nyilvánítom, kérem azt új vállalatomban is részemre fenntartani.

Mély tisztelettel

Hirn M. Miksa.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbamulatra méltó csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a haziorvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban szellemi elgyengülésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt irhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki irhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja meg tudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 103 Elektron Building, Fort Wagne, Ind, Amerika. A levelek mindig bérmentesítendők.

2571. szám. — 1901.

Hirdetmény.

Az 1901. évre megállapított hadmentességi díj kivétési lajstrom a temesvári m. kir. pénzügyigazgatóság 56669 számú körrendeletével megküldetvén, az 1883. évi 44. t.-cz. 16 §-a értelmében folyó évi július hó 7-től f. é. július hó 14-ig a városi adóhivatal helyiségében közszemlére kitétetik.

Azon adózók, kik az illető kivétési lajstromban megállapított adónemmel már a múlt évben megróva voltak, a lajstrom kitételétől számított 15 nap alatt, azon adózók pedig, a kik a kivétési lajstromban megállapított adónemmel most első ízben róvattak meg, az adókönyvecskéikben történt bejegyzés napját követő 15 nap alatt kötelesek esetleges felszólamlaikait alólirott városi adóhivatalnál annál bizonyosabban benyújtani, mert később benyújtott felszólamlaik figyelembe vételni nem fognak.

Városi adóhivatal,

Verseczen, 1901. évi július hó 3-án.

Bodry,

adóügyi tanácsnok, mint hivatalfőnök.

Több mint száz kiváló orvos ajánlja.

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás
Legyen mindennapi italod!

Kapható: Petrovits és Pantits, Reinfeld S., Weifert Gust. A., Unger József, Kempf Martin és Hoffmann Testvérek urak fűszerkereskedésében.

TROPON a legjobb tápláló és erősítő szer.
TROPON ötszörte táplálóbb mint a hús, melynek legfontosabb részét; **fehérnyéjét** tartalmazza.
TROPON növeli az **egészségek** testi erejét, megakadályozza a **beteg**ek elgyöngülését, sieteti az **üdüők** megerősödését.
TROPON megbecsülhetetlen mindama betegségekben, melyekben könnyen emészthető és bőséges táplálékra van szükség a betegnek.
TROPON nélkülözhetetlen táplálék azért mindazoknak, kiknek **rossz a gyomruk, betegek a beleik, gyöngék az idegeik, a kik vérszegények, köszvényesek, tüdőbajosok, cukorbeteg**ek, és más olyan bajokban szenvednek, melyek a rendszer étellekkel való táplálkozást lehetetlenné teszik.
TROPON nemcsak a **legjobb**, hanem a **legolcsóbb** fehérnyékészítmény is. Ára: 100 grm. 1.20 kor.
TROPON kapható minden gyógyszerárban.

Egy svajczi csoda.

Az alant jegyzett ézég utánvét mellett küld minden személynek, legyen az bármely osztályu, a kereskedői világban még nem létezett árban

csak 3 koronáért

vámmentesen 1 kitűnő 24 óra járatu orát, **3 évi jótállás mellett.**

Ezenkívül kap ez órának minden egyes megrendelője egy aranyozott, finom izléssel összeállított láncot ingyen hozzácsomagolva. Ha az óra meg nem felel ugy szívesen kicseréljük, esetleg az órszszegot visszazármatatjuk. Egyes egyedül kapható a

Svajczi óra-nagyraktár-vállalatnál Basel-Ilorburg (Svajcz.)

Bebizonyítható hogy sok ezer ily orát a legnagyobb meglepédesre szállítottunk.

6081. szám. — 1901. évi.

Pályázat.

A temesvári m. kir. állami fa- és fémipari szakiskolánál egy ösztöndíjas hely betöltendő, melyet Versesz város törvényhatósági bizottsága adományoz.

Ezen ösztöndíjas helyet elnyerheti vagy egy a IV. elemi osztályt jeles eredménnyel végzett és a magyar nyelvben jártas verseczi illetőségű tanuló, a ki 6 évig látogatna a szakiskolát, vagy pedig a reáliskola két osztályát legalább jó eredménnyel végzett tanuló, a ki csak 4 évig látogatna a szakiskolát.

Az utolsó iskolai bizonyítvánnyal és egy koronás bélyeggel ellátott pályázati kérvények az illető szülők vagy gyámok által legkésőbb f. évi jul. hó 15-éig a város tanácsához benyújtandók.

Verseczen, 1901. évi június hó 20 án.

Seemayer,

kir. tanácsos polgármester.

Mesés Hihetetlen!

olcsók a mi általános kedvelt és sok elismerés által kitüntetett

10-féle órai különlegességünk és pedig

Finom Nickel-Remontoir kitűnően szerkesztve, 36 óras, legjobb gépezettel	Kr. 5.-
A kedvelt Rosskopf féle Nickel-Anker-Remontoir	8.50
Fekete-aczel-Remontoir 3 aczel fedéllel	7.50
Fehér fém, kettős fedél és aranyzettel	7.40
Golddin-Remontoir, 3 Goldin fedéllel	7.50
Óriási Nickel-Anker	10.-
Legjobb Ezüst-Remontoir kettős aranyzettel	8.00
Ditto, hölgyeknek	9.-
Legjobb Anker-Ezüst-ferifóra 3 ezüst fedéllel	13.-
Ditto, Tula-Ezüst	15.-

Minden óra legalább három darab fajnókiú vételnél, vámmentes. Redemények vagy az összeg előleges beküldése után esetleg utánvétellel rögtön utnak indítanak. Cseré megengedtetik. Óraink elismert olcsó arai igen sok óras és kereskedőnek jó és biztos jövőjének elősegítői.

Kommen S. és tsa. Bassel
(Schwajcz.)
Órák nagyraktára.
Füüzlet: **Bregonz.** (Vorarlberg.)
Levelezőlap 10 hiller.